Q&A
про проєктну аспірантуру

1. Загальна модель проєктної аспірантури

Запитання	Відповідь
Що таке проєктна аспірантура? Це «звичайна аспірантура» чи щось на кшталт співпошуку?	Ні, це не «співпошук» і не написання дисертації «поза системою». Проєктна аспірантура – це модель підготовки PhD, у якій здобувач виконує освітню складову освітньо-наукової програми та наукову складову в межах PhD-проєкту, для виконання якого працевлаштовується до закладу за основним місцем роботи. Після зарахування така особа набуває всіх прав аспіранта денної форми.
Проєктна аспірантура – це лише про викладання?	Ні. Її ядро – саме дослідницький проєкт і підготовка дисертації на його основі. Викладання не є сутністю цієї моделі; головне – виконати дослідження та освітньо-наукову програму з подальшим публічним захистом дисертації.
Які ключові переваги проєктної аспірантури?	Це поєднання трьох речей: навчання з правами на рівні PhD, участь у окремому дослідницькому проєкті за державним пріоритетом із зовнішньою експертизою та значне фінансування виконання дослідження і оплати праці здобувача та керівника. Модель створена для сильнішого зв’язку між підготовкою PhD, наукою, інноваціями та державними пріоритетами.

2. Тривалість підготовки і строки захисту

Запитання	Відповідь
Скільки триває навчання у проєктній аспірантурі – 2 роки чи 4?	Тут важливо розрізняти строк виконання проєкту і строк підготовки здобувача. Фінансування PhD-проєкту в межах експерименту наразі надається протягом двох років. Тобто «2 роки» – це не загальний строк здобуття ступеня, а строк фінансування проєкту саме в межах експерименту.

	Підготовка здобувача PhD триває 4 роки, і держава вже працює над моделлю фінансування на 3-4 роки.
Чи зобов'язаний здобувач захистити дисертацію саме за два роки?	Ні, з наявних норм не випливає вимога обов'язково завершити весь цикл PhD і захиститися за два роки. Два роки стосуються фінансування PhD-проєкту в межах експерименту. Підготовка здобувача триває чотири роки.
Який крайній термін захисту?	Орієнтир – загальний строк підготовки, тобто чотири роки, оскільки проєктна аспірантура вбудована в механізм здобуття ступеня доктора філософії. Водночас точні внутрішні етапи – індивідуальний навчальний план, проміжні звіти, графік освітньої складової – визначатимуться закладом відповідно до його освітньо-наукової програми та договору.
Що вважається успішним результатом після двох років?	Насамперед – належне виконання PhD-проєкту в межах профінансованих етапів, одержання запланованих наукових результатів, що мають наукову новизну, фундаментальне та/або прикладне значення, а також виконання індивідуального плану наукової роботи. Додатковим підтвердженням належного виконання є те, що здобувач не менше ніж двічі на рік звітує в закладі про хід виконання індивідуального плану, а заклад щороку подає до МОН звіт про виконання PhD-проєкту в електронній формі через URIS.

3. Хто може брати участь

Запитання	Відповідь
Хто може претендувати на вступ? Лише випускники магістратури цього року?	Ні. Потенційний здобувач має відповідати базовим вимогам: мати диплом магістра або спеціаліста, продемонструвати здатність до науково-дослідної діяльності та разом із керівником підготувати дослідницький проєкт. Вимоги не обмежують участь лише цьогорічними випускниками, але саме їх участь є пріоритетною.

Чи диплом спеціаліста прирівнюється до магістра для участі?	Так. Диплом спеціаліста прирівнюється до диплома магістра відповідно до Закону України «Про вищу освіту».
Чи є обмеження за віком або «давністю» диплома?	У доступних нормативних положеннях таких вікових обмежень не встановлено.
Чи можуть брати участь наукові працівники, які давно працюють у науці і не планували навчання в «класичній» аспірантурі?	Так. Участь досвідчених наукових або науково-педагогічних працівників у конкурсі не заборонена.

4. Вступ, ЄВІ/ЄВВ, зарахування

Запитання	Відповідь
Чи потрібно складати ЄВІ / ЄВВ?	Механізм не прив’язаний до діючої класичної моделі підготовки в аспірантурі. Тому обов’язкове складання ЄВІ/ЄВВ не передбачене.
Коли відбувається зарахування?	Після оприлюднення наказу МОН про перелік PhD-проєктів, рекомендованих до фінансування, та з дати початку фінансування PhD-проєкту – **1 липня** – потенційний здобувач повинен бути працевлаштований для виконання PhD-проєкту і подає до закладу заяву про зарахування для підготовки в проєктній аспірантурі.
Чи вноситься інформація про таких здобувачів до ЄДЕБО?	Так. Порядок прямо передбачає, що відповідна інформація про здобувачів вноситься до ЄДЕБО.
Чи буде інтеграція з URIS?	Для конкурсу і звітування – так: подання матеріалів відбувається через URIS, адміністратором якої є ДНТБ. Щодо технічної інтеграції URIS і ЄДЕБО це питання наразі опрацьовується.
Чи може вже діючий аспірант брати участь у конкурсі?	Ні. Логіка Порядку полягає в тому, що на конкурс подається потенційний здобувач, а не особа, яка вже реалізує свій статус аспіранта. Саме тому участь

	чинного аспіранта в такому конкурсі не відповідає конструкції, закладеній у Порядку експерименту.

5. Документи і подання заявки

Запитання	Відповідь
Які документи треба подавати? Чи будуть форми?	Подання матеріалів на конкурсний відбір здійснюється через URIS, а алгоритм подання та технічні інструкції будуть додатково оприлюднені на сайті NAUKA.
До якої дати триває подання?	Подання матеріалів на конкурс триває до 1 травня 2026 року.

6. Освітня складова і кредити ЄКТС

Запитання	Відповідь
Чи є освітня програма і теоретична підготовка?	Так. Проєктна аспірантура не скасовує освітню складову. Навпаки, Порядок прямо передбачає поєднання освітньої складової освітньо-наукової програми та виконання PhD-проєкту.
Чи відрізняється освітня програма від «звичайної» аспірантури?	Ні. Освітня складова в проєктній аспірантурі є ідентичною тій програмі, яка діє в закладі для підготовки в «класичній» аспірантурі, але її реалізація буде щільніше інтегрована з проєктом, індивідуальним планом і роботою в закладі.
Скільки кредитів ЄКТС має набрати здобувач?	Це визначається освітньо-науковою програмою конкретного закладу. Водночас для проєктної аспірантури встановлено спеціальне правило: підготовка на робочому місці в межах PhD-проєкту передбачає набуття компетентностей **в обсязі від 25 до 60% загального обсягу освітньої складової освітньо-наукової програми**.
Чи будуть під час підготовки в проєктній аспірантурі іспити, заліки, річні звіти?	Так, у тій мірі, у якій це передбачено освітньо-науковою програмою закладу та правилами організації PhD-підготовки. Проєктна аспірантура не

	скасовує академічні вимоги до освоєння освітньої складової й не звільняє від внутрішнього контролю виконання індивідуального плану.

7. Статус здобувача, права, обов'язки, суміщення

Запитання	Відповідь
Який статус у здобувача після зарахування?	Після зарахування здобувач набуває всіх прав аспіранта очної (денної) форми. Це один із ключових пунктів Порядку.
Чи буде відстрочка від мобілізації?	Статус прирівнюється до статусу аспіранта денної форми, але питання відстрочки застосовується відповідно до спеціального законодавства.
Чи можна одночасно вступати в проєктну і звичайну аспірантуру?	Так, брати участь у конкурсах і подавати документи паралельно можливо. Але після позитивного рішення і зарахування потрібно враховувати загальне правило Закону України «Про вищу освіту»: за кошти державного або місцевого бюджету не здобувають дві кваліфікації одного рівня одночасно. Тому фактично слід обрати одну основну траєкторію підготовки PhD.
Чи може здобувач уже працювати в іншій установі?	Порядок визначає, що для виконання PhD-проєкту особа працевлаштовується до закладу за основним місцем роботи. Це означає, що базова модель передбачає саме основне місце роботи в закладі – учаснику проєкту. Працювати в іншому закладі за сумісництвом законодавство не забороняє.
Чи допускаються відрядження, Erasmus та інша мобільність?	Загальних обмежень Порядок не містить, але конкретна участь у відрядженнях та програмах мобільності має узгоджуватися з планом проєкту, договором, фінансуванням і правилами закладу.

8. Фінансування, стипендія, витрати проєкту

Запитання	Відповідь

Як фінансується проєктна аспірантура?	Фінансування здійснюватиметься в межах видатків державного бюджету, передбачених МОН на наукову і науково-технічну діяльність на відповідний рік, а також з інших джерел, не заборонених законодавством. PhD-проєкти, рекомендовані до фінансування в межах експерименту, фінансуються протягом двох років. Максимальна вартість одного PhD-проєкту становить **до 900 тис. грн на 12 місяців**, а у 2026 році – **до 450 тис. грн** за період з **1 липня до 31 грудня**.
Що саме покриває фінансування?	У визначенні проєктної аспірантури прямо вказано: заробітна плата здобувача за посадовим окладом молодшого наукового співробітника, а також витрати на матеріали, обладнання, відрядження та інші витрати, пов’язані з виконанням проєкту.
Чи зберігається стипендія?	Ключовий фінансовий механізм – це працевлаштування і окрема заробітна плата в межах проєкту. Академічна та/або соціальна стипендії не встановлюються.
Чи можна включати польові дослідження, відрядження, матеріали?	Так, якщо це обґрунтовано змістом PhD-проєкту і передбачено його кошторисом.

9. Тематики, спеціальності, міждисциплінарність

Запитання	Відповідь
На які галузі поширюється експеримент?	Чинний Порядок експерименту поширює його на тематичний напрям наукових досліджень у галузі знань «Природничі науки, математика та статистика», що є складовою STEM-освіти.
Чи стосується це лише групи Е? Що з технологічними, інженерними або медичними спеціальностями?	Наразі – так, фокус експерименту зосереджений на відповідному напрямі STEM, насамперед у межах галузі **Е «Природничі науки, математика та статистика»**. Розширення на інші галузі можливе лише за окремими майбутніми рішеннями держави.

Чи можливі міждисциплінарні проєкти?	Так, якщо ядро проєкту відповідає визначеному тематичному напряму конкурсу і спеціальності або можливостям закладу.
Чи має значення, щоб галузь / спеціальність диплома магістра точно збігалася з галуззю / спеціальністю вступу?	Не обов'язково. Для участі в конкурсі на проєктну аспірантуру ключове значення мають наявність диплома магістра або спеціаліста, дослідницька спроможність і відповідність теми PhD-проєкту.

10. Керівник, другий керівник, консультант

Запитання	Відповідь
Хто може бути керівником PhD-проєкту?	Це науковий або науково-педагогічний працівник закладу за основним місцем роботи, який має науковий ступінь доктора наук, кандидата наук або доктора філософії, проводить дослідження та забезпечує наукове керівництво здобувачем.
Чи може бути другий керівник або консультант? Чи може другим керівником бути іноземний учений або учений з іншого ЗВО?	Так. Порядок допускає, що рішенням вченої ради здобувачу може бути призначено другого наукового керівника (консультанта), зокрема представника іноземного закладу вищої освіти / наукової установи. У проєктних матеріалах також прямо передбачено подання інформації про другого керівника або консультанта, якщо є така потреба.
Чи може керівник і здобувач брати участь у кількох проєктах?	Ні. У матеріалах до конкурсу прямо зазначено, що керівник PhD-проєкту та здобувач можуть бути учасниками тільки одного PhD-проєкту.

11. Критерії оцінювання і що важливіше в заявці

Запитання	Відповідь
Що важливіше при відборі – сам проєкт чи досягнення керівника / здобувача?	Обидва блоки важливі. За логікою експерименту оцінюються і якість самого PhD-проєкту, і спроможність команди його виконати.

Чи будуть враховуватися спільні публікації керівника і здобувача, гранти, доробок?	Так, будуть. Наказ МОН від 13 березня 2026 року № 442 прямо передбачає подання та врахування наукового потенціалу виконавців PhD-проєкту, а також фіксує для окремих показників вагові коефіцієнти.
Чи враховуватимуться громадська активність, грамоти, дипломи?	Пріоритет матимуть показники, які прямо підтверджують дослідницьку спроможність кандидата, релевантність теми, якість команди та реалістичність виконання проєкту. Водночас можуть бути враховані окремі індивідуальні досягнення, зокрема призерство в олімпіадах, однак громадська активність, грамоти та дипломи самі по собі не є визначальними

12. Результати, ризики і якщо щось пішло не так

Запитання	Відповідь
Що буде, якщо здобувач не виконає індивідуальний план або не вийде на захист?	Здобувач має виконати освітню та наукову складову, а заклад контролює виконання індивідуальних планів і умов договору. Тобто наслідки визначатимуться поєднанням загальних правил підготовки PhD, внутрішніх процедур закладу та умов тристороннього договору.
Що буде, якщо проєкт виграв, а здобувач передумав?	Якщо після перемоги в конкурсі потенційний здобувач відмовляється від участі і не подає заяву про зарахування, він не набуває статусу здобувача в проєктній аспірантурі. У такому разі PhD-проєкт не може бути реалізований у поданому на конкурс складі, оскільки Порядок не передбачає автоматичної заміни потенційного здобувача після визначення переможців.